

[C. F. Sørensen.]

det har og i Fremtiden vil faa nogen historisk Interesse at slaa disse Kendsgerninger fast.

Da vi behandlede Lovforslaget om Militærordningen af 1922 i dette høje Ting — det var i Slutningen af Juli Maaned 1922 —, mødte paa den da siddende Venstreregerings Vegne daværende Indenrigsminister Hr. Krag som Repræsentant for den syge Forsvarsminister. Under Forhandlingerne udtalte Hr. Krag om Søværnet — det, hvorom den store Strid staar i Øjeblikket, — i Henhold til Landstingstidenden Sp. 2838 følgende:

„Det her foreliggende Lovforslag fremtræder som Udtryk for en enstemmig Opfattelse indenfor Flaadeautoriteterne med Hensyn til, hvad der maa kræves, for at den danske Flaade kan blive i Stand til at løse de Opgaver, som man efter disse Autoriteters Mening tør formode vil kunne komme til at foreligge for vor Flaade.“

Altsaa, den fungerende Forsvarsminister erklærede her, at Lovforslaget om Søværnets Ordning var i Overensstemmelse med de maritime Autoriteters Ønske, det var paa dette Grundlag, at den højtærede Forsvarsminister havde fremsat Lovforslaget. Hvad Bekostningen angik, oplyste den fungerende Forsvarsminister, at den vilde blive 44 Mill. Kr. plus 30 Mill. Kr., fordelt paa 10 Aar med 3 Mill. Kr. om Aaret, altsaa 47 Mill. Kr. om Aaret. I det høje Folketing gik Socialdemokratiets Ordfører, den højtærede nuværende Forsvarsminister, imod denne Opfattelse, og i dette høje Ting gik jeg som Ordfører imod den, idet jeg udtalte, hvad der staar Spalte 2857, som jeg henviser til med en vis Tilfredshed. Bagefter, da vi har Aar bag os, er det rart at taa slaaet fast og konstatere: se, saaledes stod vi den Gang. Hvorledes staar vi nu? Efter at den daværende fungerende Forsvarsminister havde slaaet fast, at Ordningen vilde koste 47 Mill. Kr., udtalte jeg:

„Udgifterne til denne Hær og Flaade opgives, som ogsaa i Dag nævnt af Indenrigsministeren, til 47 Mill. Kr. Nu bør man jo ikke gerne tvivle paa en Mands Ord, heller ikke paa de 2 Partiers Ord eller den højtærede Indenrigsministers Ord, naar han angiver 47 Mill. Kr. som det Beløb, den nye Hærordning vil koste, men jeg minder dog om, at saavel Ministeren som Forslaget selv gentagne Gange siger, at den eller den Sum er kalkulatorisk, og vi, som har behandlet disse Spørgsmaal, har ogsaa faaet det Indtryk, at mange af Summerne er i allerhøjeste

Grad kalkulatoriske. Det er i hvert Tilfælde mit Partis Opfattelse, at disse 47 Mill. Kr. saa langt fra vil slaa til, at vi endog vil komme et Stykke over de 50 Mill. Kr. som Udgiften til denne Hær- og Flaadeordning men de, der lever, naar Regnskabet foreligger . . . vil taa at se, at heller ikke her saa Socialdemokratiets Repræsentanter galt.“

Det konservative Folkepartis Stilling var ogsaa tydelig og klar. Partiets højtærede afdøde Ordfører Hr. E. Piper udtalte ifølge Landstingstidenden for samme Aar Sp. 2868 følgende:

„Man kan om Søværnet sige, at den, der lever stille og ubemærket, lever vel; det kan vist gøres gældende med Hensyn til Søværnet. Hvis der har været delte Meninger indenfor dette Værn om den hensigtsmæssigste Maade at ordne Værnet paa i Fremtiden, har man debatteret det indenfor sine egne Rækker. Overfor Kommissionen og Offentligheden har Søværnet og dets Mænd staaet som en Enhed med deres Krav. Og disse Krav, som man selvfølgelig fra Værnets Side har bestræbt sig for at bringe saa langt ned som muligt, er blevet imødekommet saavel fra Venstres som fra Folkepartiets Side. Der er derfor ikke megen Grund til at komme ind paa en Omtale heraf.“

Naar vi ser paa Søværnets Ordning, som den er nu, og husker de Ord, der faldt den Gang, kommer man til at mindes et gammelt Ord, der siger: De mere kloge narrer de mindre kloge. Hvem der er de mere kloge, og hvem der er de mindre kloge i denne Forbindelse, skal jeg lade Autoriteterne paa det maritime Omraade og Venstres og de Konservatives Ordførere og Ledere afgøre indbyrdes.

De to Partier, Venstre og det konservative Parti, gik ind for disse Forslag overfor hele det danske Folk og overfor den danske Rigsdag, men det varede ikke længe, før Befolkningen fik en anden Besked end den, der her blev givet. I 1927 fremsatte Venstres Forsvarsminister Hr. Brorsen et nyt Militærforslag i Folketinget med den pompøse Titel: Forslag til Lov om Rigets Forsvar. Det nedsatte Udvalg rettede en Række Spørgsmaal til Forsvarsminister Brorsen, og Socialdemokrater og Radikale spurgte blandt andet i 1928: Hvad vil Militærordningen af 1922 koste, fuldt gennemført? Altsaa den Militærordning, hvorom Venstre og Konservative havde sagt, at den vilde koste 47 Mill. Kr. Venstres Forsvarsminister svarede følgende: 1922-Ordningen vil fuldt gennemført komme til